

~~316. XI. 155.~~

K. Hartmanin

Uskollinen Palwelija,
Wähäisen sunnuntaikoululle
ja
Kasper Hufeland.

Toimittanut

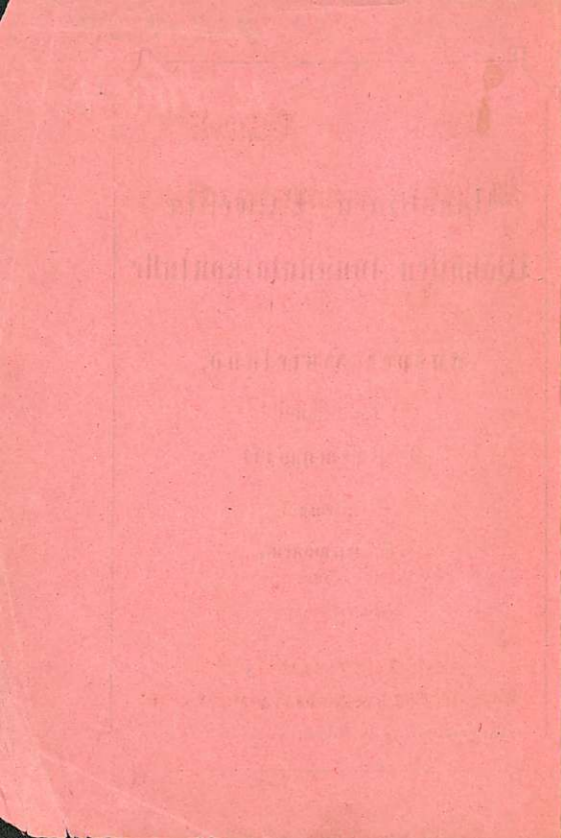
P. Palmqvist.

Suomentanut

S. Hirwonen.

Tampereella,

Emil Hagelberg'in ja Kumpu kirjapaino^{ssa}, 1883.

Uskollinen Palwelija,
Wähäisen sunnuntaikoululle
ja
Kasper Hufeland.

Toimittanut

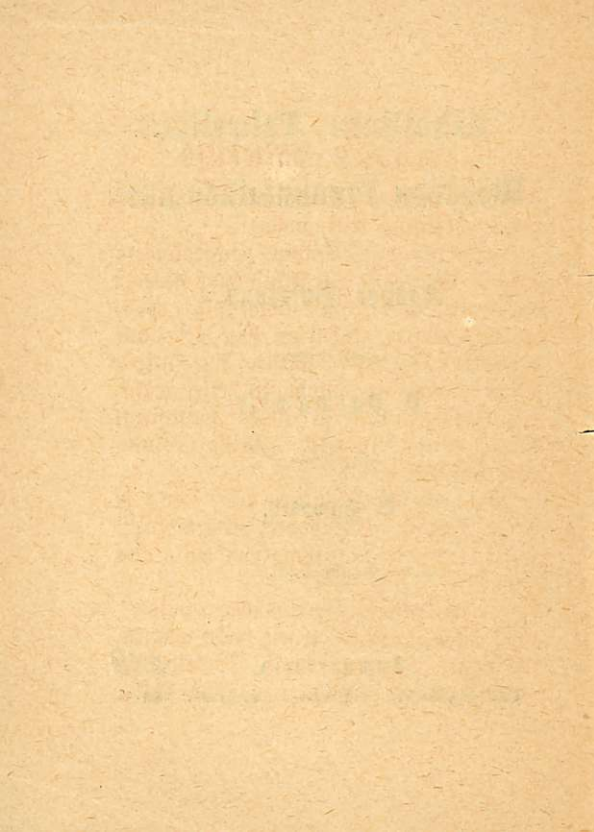
P. Palmqvist.

Suomentanut

S. Hirvonen.

Tampereella, 1883,

Emil Hazelberg'in ja Kumpp kirjapainosja, 1883.

Uskollinen palvelija.

Gräs henkilö Saksanmaalta kertoo kokemuksestaan seuraavaa:

Gräänä iltana, noin viisikolmatta vuotta jätte tuli seurakuntamme pastori huoneeseeni ja heittäysi nojatuoliin was-
tapäätä minua, ikäänkuin hän olisi ollut kowasti wäsyksissä. Mutta kun katsoin häntä lähemmin, huomasin, ettei wäsy-
mys, waan juru ja tuska saattoiwat hänet niin hiljaiseksi. Minä kysyin, mikä hänellä olisi.

„Minulla on sellainen asia, jonka te woitte auttaa, jos tahdotte, Warmholz“.

Minä uudistin kysymykseni, mikä asia se olisi.

„Te tunnette leski Sneiderin pojan“, janoi hän. „Siitä on seitsemän vuotta, kun hänen miehensä kuoli. Gottfrid on seitsemäntoista wanha, ja hän kulkee

laweata tietä suorastaan turmioonsa. Tal-
 wella yhtyi hän salakuljettajiin, enkä
 tiedä, kuinka hän pääsi pulasta, kun ne
 saatiin kiinni tänä suvena. Joka sun-
 nuntaina on hän kapakassa ja pelaa,
 ja minä pelkään, että hän arkipäivinä
 näpistelee. Kun tänä iltana kävin ky-
 län läpi, näin hänen makaawan keilirä-
 dalla niin juowuussissa, ettei hän woinut
 käydä eikä puhua. Hänen äiti-rauffansa
 istui hänen wieressjansä itkien ja hänen
 khyneleensä waluiwat tämän kaswoille,
 kun hän tumartui hänen ylitjensä.
 Mutta waikka kuinka hän rawisteli
 häntä ja koki saada häntä ylös, oli hän
 aiwan tietämätön hänen läsnäolostansa.
 Kun näin, ettei olisi ollut hyötyä, jos
 olisin sinne pysähtynyt, tulin tänne.
 Mutta tiellä tuntui, niinkuin Herra olisi
 sanonut lakkaamatta minulle: „Elä mene
 lewolle tänä iltana, ennenkuin olet hank-
 kinut paikan tuolle onnettomalle pojalle
 rehelliisten, kristillisten ihmisten luona,

sillä äitiänsä ei hän usko eikä tottele;”
 ja minä tulin nyt teille, Warmholz,
 pyytämään teitä Kristuksen tähden otta-
 maan pojan palvelukseenne. Käyttäkää
 häntä tallissa tai pellolla taikka mihin
 hyvänsä, mitä on sovelainta. Jos te
 ette huoli hänestä, käyn minä kaikkein
 muiden maanviljelijäin luona, yhden
 toisensa perään, kunnes tapaan jonkun,
 joka myöntyy. Jos luulette, ettei hän
 voi hyödyttää niin paljon, että se was-
 taa hänen waatteitansa ja ruokaansa,
 maksan minä aiwan mielelläni, mitä sii-
 hen lisäksi waaditaan”.

Tätä sanoessaan katsoi pastori mi-
 nuun niin suruisena ja rukoilevana,
 etten minä woinut kieltää, waan was-
 tain: „Ette te tarvitse mennä edem-
 mäksi hakemaan turwapaikkaa nuorukai-
 selle. En milloinkaan woisi antaa an-
 teeksi itselleni, jos nyt sulkisin sydämeni
 teidän pyynnöllenne”.

Weljeni Wilhelm eli silloin vielä.

Hän sekä waimoni ja sisareni olivat läsnä. Wilhelmi, joka koko elämänsä ijän oli minun nöyrä auttajani jokaisessa yrityksessä, lähti heti erään päiwämiehen kanssa noutamaan nuorukaista, selwänä tahti päihtyneenä, taipuwaisena tahti wastahakoisena, minun talooni, ja minä käskin hänen kutsua muasja äiti-raufankin.

Sill'aikaa istui pastori minun luonani, ja minä lähetin sanan porwarihallitukselle, jaadakseni suostumusta meidän tuumaamme, ja se heti myönnettiin, kun minä seikan selitin. Yksi majistraatin jäsen tuli paikalle.

Wähän ajan kuluttua tulivat Wilhelmi ja päiwäläinen, kantaen Gottfridia käsissänsä, ja wanha äiti käwi heidän jälessänsä. Gottfridin pää riippui rinoilla, ja hän oli niin juowuksissa, ettei ansainnut puhutella häntä. Majistraatin jäsen puhutteli äitiä, sanoen: „Tässä näette herra Warmholzin, joka tahtoo

ottaa teidän poikanne tallipojaksensa. Hän ei tule kotiin tänä iltana, vaan alkaa palveluksensa heti täällä, jos te siihen kohta suostutte". Leski-raukka ei voinut wirkkaa sanaakaan vastaukseksi, vaan tarttui meidän jokaisen käteen ja puhjeten kynneliin peitti kaswonsa käsillänsä ja riensi pois.

Semmoinen oli Gottfridin tulo minun palvelukseeni. Seuraavana aamuna puetettiin hän uusiin hywiin vaatteisiin. Wilhelmi antoi hänelle sunnuntai-takin, että hän voisi käydä kirkossa siististi waatetettuna, ja minä annoin hänelle työvaatteet. Pastori tuli katsomaan, kuinka hänen laitansa oli, ja kun hän tapasi hänen selwällä päällä, lausui hän hänelle muutamia waroitussanoja, pyytäen hänen jättämään syntijuoksunsa, kun hänellä nyt oli niin hyvä tilaisuus pelastukseen. Hän kehoitti häntä ahkeruuteen, työntekoon, oppimiseen j. n. e.

Poika itki katkeria kyhneleitä, ja näytti

tustin tietävän, missä hän oli ja kuinka oli sinne tullut. Mutta me tiedämme, että moni murheen kyynele vuotaa ilman vähääkään sydämen muutosta; ja Gottfridinkin sydän oli vielä silloin täynnä rakkautta pahaan. Noin kolme viikkoa käytti hän itseänsä joihin auttavasti; mutta tultuansa yhä enemmän wakaaksi ja tottuneeksi asemaansa, puhkesivat hänen wanhat wifansa jälleen näkywiin ja meillä oli sängen paljon wastusta hänestä.

Ensimmäisenä talwena, jonka Gottfrid oli meillä, koki weljeni Wilhelmi opettaa hänelle, mikä olisi tarpeellista ja hyödyllistä, ja, huolimatta kowin heikosta terweydestänsä, saatti itsellensä siten sängen suurta waiwaa. Raamattu sanoo: „Kärjivällisyys saattaa koettelemuksen;“ ja weljelläni oli kärjivällisyyttä — minulla ei. Mutta huolimatta kaikesta siitä rakkaudesta, jota hän osoitti Gottfridille, kaikesta säälimisestä ja kärji-

wällisyydestä, millä hän häntä kohteli, saattoi poika kuitenkkin puhjeta raa'impiin, loukkaawimpiin sanoihin juuri Wilhelmille, sillä hän tiesi, ettei tämä woinut eikä tahtonut kurruttaa häntä siitä.

Kerran kun wafainen welsjeni oli todella alkanut toivoa, että Gottfrid olisi ominut hyviä vaikutuksia, ja että hänen sydämessänsä alkoi tuntua jonkunlainen totuuden walon sarastus, kysyi hän häneltä: „Gottfrid, mistä wirrestä pidät enimmäen?“ Gottfrid w astasi ylw ästelleen ja ikäänkuin waatiwalla katseella:

„Mitä koton' istuu, kehää willoja,
 Ni, willoja,
 Itkee, kun mä menen pois kotoa;
 Kapakkaan mä menen, tulen humalaan,
 Ni humalaan,
 Se ei waarallista ole ollenkaan“.

Minä tulin owessa juuri kun Gottfrid hyräili tätä laulua. „Mitä tarkoittaa tällainen laulu minun huoneessani?“ kysyin minä, hywin tietäen, että se oli

taas yksi pojan fuje, jolla ylvästeli Wilhelmin jämyisyydelle. Weljeni wastasi surullisesti, että Gottfrid oli sanonut tätä lempiwirreksensä. Tahtomatta kuulla enempää, annoin minä pojalle pari korwatillikkaa. Hän oli käynyt yhä pahemmaksi neljän viimeisen wiikon ku- luesja ja ansaitti todellakin sen kurituk- sen, jonka tästä syystä annoin hänelle. Minakin luulin silloin, että muutamiin täytyy tyrkyttää pelkoa kurituksella. Ken- tiesi juuri Wilhelmin lempeyden wastak- faisuus vaikutti tälle niin suuren wo- man.

Sen kesän aikana pysyi Gottfrid kohtuullisten pelwon rajain sisällä minua kohtaan, waikka hän harjoitti joitakuita entisiä fujeitansa, kun minun silmäni wältti. Syksypuolella tapahtui ferran, että minä lainasin pastorille ajokalut ja lähetin Gottfridin myötä hänelle ajuriksi. Kun pastori läksi waunusta muutamalle terwehdykselle, pyysi hän Gottfridiä sil-

aikaa juottamaan hevosta. Tämäpä käytti tilaisuutta, meni kapakkaan ja tuli niin juowuksiin, että pastorilla oli paha pula saada hänet kotiin, mikä ei ollut helpoin tehtävä.

Hän turmeltui vielä enemmän, tultuansa tuttavuuteen eräässä erittäin huonomaineisessa perheessä, joka oli asettunut kylään. Tässä seurassa wietti hän jokaisen ehtoon, jona waan pääsi salaa pukahamaan ulos kartanosta. Siellä lyötiin korttia ja harjoitettiin kaikenlaisia hurjuutta. Wiimein sanoi tallirenkini: „Herra, nyt ei ole Gottfrid kolmeen yöhön maannut luhtissamme tallin päällä. Ensimmäisenä yönä, jona huomasin sen, minä heräsin hevosten jalkain kolinaasta, ja huusin hänelle, että hän katsoisi, mikä se olisi. Mutta ei kukaan wastannut, ja kun menin herättämään häntä, oli sänky tyhjä. Minä olen wartioinut häntä kahtena wiimeisenä yönä ja huomannut, että kun hän

luulee minun nukkuneen, laskeutuu hän hiljaa alas, tiipeää puutarhan aidan ylitse ja juoksee pois, minä arvaan N. N:lle.

Minä sanoin miehelle, että hän menisi kaitessa lewossa sänkyynsä ensi yönä, eikä ilmoittaisi mitään Gottfridille, waan antaisi minun wartioida häntä.

Noin kello kymmenen oli kaikki hiljaa, minä menin puutarhaan ja seisoin piiska kädessä siinä, josta tiesin Gottfridin kulkewan ohitse. Te ehtä sanoisitte minulle, että kaikki oli turhaa; ettei mikään muu kuin Kristuksen rakkaus, ei lyönti eikä hofuminen, voi muuttaa pahaa luontoa. Minä tiesin tämän, mutta tunnustan, että minusa waiwuttivat luonnollisen ihmisen tunteet, eikä pyhä peruste, kun otin hänen kiini heti näkymiin tultuansa, ja annoin hänelle aika selkäsauvan. Enpä ennen lakannut, kun hän tunnusti olleensa matkalla N. N:lle, jossa hän oli ollut joka yö kahtena

viimeisenä viikkona. Minä ajoin hänen jälleen sänkyynsä.

Matasiko hän wai ei, en tiedä; mutta minä en ainakaan nukkunut. Minä wietin yöni ajatellen, mikä hulluus olisi kauemmin pitää poikaa luonani. Minusta tuntui samalta, kuin jos rupeaisi wierittämään tiweä ylöspäin mäen kufulalle, josta se lakkaamatta lankeaa takaisin. Minä otin pojan seuraavana aamuna esiin täydellä aikomuksella eroittaa hänet luotani. Ilmoitinpa Wilhelmilletin aikeeni. „Weli“, sanoi hän, „elä ole kiireinen.“ Ajattele hänen äiti-rauffansa murhetta. Muista pastorin selitystä, kuinka hän oli maannut itkien hänen päällänsä keiliradalla“.

Minä lähdin kiireesti ulos mitään vastaamatta, tuntein päätökseni horjuwan ja ollen pyörällä, mitä tehdä. Odottamatta kuulin pastorin äänen. „Mihin menette? Mitä on tapahtunut?“ huusi hän minulle, huomattuaansa kiireet

asteleeni ja liikutetun mielialani. Minä wuodatin hänelle murheeni; mutta hän pyysi minua vielä wähän kauemmin koettelemaan Gottfridia. „Hän ei ole ollut teillä tarpeeksi kauan, woidaksenne pitää häntä parantumattomana“, sanoi hän. „Jos te ajatte hänet pois luotanne, niin lähetätte hänet suorastaan turmioon. Teidän ja Wilhelmien ehtä onnistuu parantaa hänet. Sillä tiellä on joku pelastuksen toivo, mutta toisella tiellä on warma onnettomuus“. Pastori pyysi minua miettimään hänen sanojansa, ennenkuin olin tehnyt päätökseni. Sitte meni hän.

Minä kiersin ympäri wainioitani, waan kotiin palattuani olin vielä yhtä epäwarma. En ollut vielä oppinut katsomaan asiaa ainoalta oikealta kannalta. Pihalle tultuani tapasin nifkarimme ja kysyin häneltä, mitä hän teki. „Minä olen jo walmis“, sanoi

hän. „Olen laittanut kolmannen sängyn sijaan tallirengin luhtiin“.

Minä tiesin, etten ollut sitä käskenyt, vaan arvasin, että käsky oli weljeni antama. Kun tapasimme toisemme, kysyin minä, mitä se merkitsiji. „Minä aion maata siellä“, sanoi hän. „Sinun ei tarvitse lähettää pois Gottfridia; minä wartioin häntä yöllä, kun sinä wartioit häntä päivällä. Minä olen niin herkkäuninen, ettei hän voi päästä huomamattani ulos. Niin, tiedäthän, että usein walvon läpi yön“.

Minä tuumailin, että se näyttäisi mitä kummallisimmalta naapureistamme ja oli sitä paitsi sopimaton talven aikana hänen heikon terweytensä tähden, mutta hän wastasi: „Jätä se asia minun huolesteni; naapurit tietänewät toki, ettet sinä ole minua ajanut tallin parwelle, vaan että minä menen sinne omasta mieliteostani“ — ja hän tottui niin, että makasi siellä koko talven. Tun-

nustanpa, että monta kertaa, kun hän sanoi hyvää yötä minulle omituisella ystävällisellä tavallansa, sanoi omatuntoni minulle, että minun olisi ennemmin pitänyt tehdä sen, kun hän teki, koska olin terve.

Minulla oli tapana iltasilla käydä kerran kartanoni ympäri, nähdäkseni, että kaikki oli hiljaa, ja lufita kaikki yöksi. Wilhelmi aina tavallisesti rukoili ääneen makuuhuoneessansa, ja hän piti tämän tavan sittekin, kun oli tallin parvelle muuttanut. Se liikutti minua syvästi, kun seisahduin hänen ikkunansa alle ja kuultelin tämän nöyrän Jumalan palvelijan rukousta. Hän esitti meidät kaikki Herralle, mainiten kunkin nimeltänsä sekä alkaen minusta, ja hän lopetti hartautensa palawilla rukouksilla tallipoika-raukan edestä, että hänen sydämensä muuttuisi.

Hänen rukouksensa ei jäänyt vastausta. Sinä samana talvena alkoi

Gottfrid nöyrytyä. Ensimmäinen muutos näkyi siinä, että hän erittäin rakastui Wilhelmin seuraan. Hän totteli häntä kaikissa. Hän oppi piplian lauseita ja wirsiä, joita tämä luki hänelle, ja teki, mitä taiksi, miellyttääksensä häntä. Ke-wäällä ajoin minä pari kolme kertaa lähellä olevissa kylissä elolla kuormitetuilla waunuilla. Ensimmäistä ajoin itse, tallirenkki ja Gottfrid ajoi toista. Pa-luumatkalla, kun kuljimme tyhjillä waunuilla, näin hänen istuvan yksinään waunussa, kirjansa auki edessään, ja lufewan jotakin Wilhelmin kiittämää paik-kaa.

Jos Wilhelmi sattui sanomaan, että hän tahtoisi sen tahti sen tehdyksi, niin warmaa oli, että Gottfrid oli sen toi-mittanut kenenkään siitä tietämättä. Pää-siäisen aikana pyysi hän Wilhelmiä kyy-neläsilmin muuttamaan takaisin entiseen makuuhuoneeseensa. „En tosin ansaitse mitään luottamusta, sen tiedän“, sanoi

Gottfrid; „mutta minä pyydän teitä itseäni koettelemaan“. Mutta Wilhelm vastasi: „Ei, Gottfrid, minusta on san-
gen hauskaa maata parvella“.

Minä tein tästä kuitenkin lopun, pe-
lätän hänen terweyttänsä. Weljellisestä
säälistä minua kohtaan myöntyi hän
toivumukseini ja muutti wihdoin alas.

Gottfrid piti lupauksensa. Hän ei
mennyt enää öisin ulos tahi kiivennyt
lauta-aidan ylitse eikä juonut itseänsä
juowuksiin. Vielä näyttäytyi tosin
wanha, paha luonto silloin tällöin tänä
kesänä — jurullinen kesä minulle, sillä
minä näin kalliin weljeni wähitellen
kuihtuwan ja temmattawan pois. En
tahdo tässä asiassa kauemmin wiipyä,
waan sanon ainoasti, että samana syf-
synä tuli Herran sanansaattaja korjaa-
maan tämän nisutähkän latoonsa. Päi-
wää ennen hänen kuolemaansa seisoiimme
kaiikki hänen wuoteensa ympärillä. Hän
ojensi kätensä jokaiselle ja sanoi muuta

mia merkittäviä sanoja. Kun Gottfridin vuoro tuli, sanoi hän: „Gottfrid, kun tuhlaajapöytä palasi isänsä tykö, armahdi hänen isänsä häntä, lankefi hänen kaulaansa ja juuteli häntä“ — enempää ei voinut Wilhelmi sanoa, hänen tuskansa efsyneestä nuorukaisesta oli tyhjentynyt kaiken hänen heikon voimansa. Mutta jos hän olisi voinut sanoa enemmän, olisivat Gottfridin huokaukset ja nyyhkytykset häirinneet hänen sammuvan äänensä. Nämä olivat Wilhelmin viimeiset sanat. Hän taipui sitte horroksiin, josta hän ei enää herännyt tässä maailmassa. Mutta hänen työnsä oli täytetty. Siitä hetkestä oli Gottfridin mielen muutos päätetty ja täydellinen. Hän oli kokonansa Herran omana.

Hautauspäivänä pyysi hän saada seurata hengellisen isänsä jäännöksiä hautaan, jonka mielelläni sallinkin. Hän oli sitä varten hankkinut itsellensä tarpeellisen puvun. Hänestä ei voinut

wielä silloin olla warma. Oli syötä pelätä, että liikutus olisi enemmän tunteissa kuin omassatunnossa, että harrastus olisi enemmän persoonallista Wilhelmin kuin Herran ja hänen oman sielunsa huolen tähden. Mutta niin ei ollut. Siitä päivästä saakka ei minulla ole muuta ferrottawaa kuin hyvää Gottfridistä. En tahdo tällä selittää häntä jonakuna yli-ihmisellisenä — en; hän oli ihminen „pelwolla ja wapistuksella autuudestaan, tietäen, että Jumala wai kuttaa sekä tahdon että toimituksen hyvän suosionsa jälkeen“. Hänestä tuli uskollinen, ahkera palwelia, „tietäen hywäntahtoisesti, että hän palweli Jumalaa eikä ihmisiä“. Joutohetkinänsä jatkoi hän niitä lukemisen, kirjoituksen ja luvunlaskennon harjoituksia, jotka Wilhelmi oli hänen kanssaan alkanut, ja näissä minä autoin häntä niin hywin kuin taisin. Hänestä tuli rukouksen mies. Usein kuulin hänen rukoukseen

ääneen luhdisjansa, kun kalliin weljeni rufousten ääni oli jo aikoja sitte lakannut kuulumasta maan päällä. Mutta mimmoisissa sekawissa kaipauksen ja riemun tunteissa seijahduinkaan kuultelemaan, ja sydän sanoi „amen“ niihin rufouksiin, joita hän lausui minun ja perheeni kaswamisesta armossa. Hänen käytöksensä, joka oli kohtelijas ja nöyrä, sai jonkunlaisen jalon arwoisuuden, joka waitutti kunnioitusta, waitka hän oli ainoasti tallipoika. Tämä oli hänen toimenansa kaksi vuotta, jolloin tallirentini muutti, ja Gottfrid sai hänen sijansa sekä tuli wuosi wuodelta yhä uskollisemmaksi palwelijakseni ja yleiseksi apulaisekseni.

Hänen suurin huwituksensa oliwat minun lapseni, joille hän opetti paljon sitä, mitä oli itse oppinut heidän sedältänsä Wilhelmiltä. Hän sekä hyödytti että huwitti heitä; ja minun on lähinnä Jumalaa kiittäminen häntä pikku Wil-

helmini hengestä, sillä kerran hän putosi weteen ja olisi hukkunut, ellei hän olisi pelastanut häntä. Naapuriston rikkaamat ihmiset tarjosivat hänelle suurempaa palkkaa, kuin minä olin tilaisuudessa antaa; mutta hän wastasi heille aina: „Ei, kyllä minä olen isäntäni luona, kunnes hän itse lähettää minut pois“.

Muutamia vuosia sitte täytyi minun asiaini tähden lähteä kotoani, ja saatoinkin sen tehdä turwallisesti, kun jätin kaikki Gottfridin haltuun. Tähän aikaan hän oli nainut pastorin uskollisen palvelijan Hannan. Gottfrid oli edelleen, niinkuin ennenkin, minun luonani, eikä hänen naimisensa vähentänyt ensinkään hänen intoansa welvollisuuksiensa täyttämisesä minun talossani. Hänen waimonsa asui eräässä tuwassa lähellä kartanoamme, ja minun lapseni saivat olla usein siellä; sillä minä tiesin, ettei ne oppineet mitään pahaa hänen luonansa.

Ennen naimistansa oli Gottfrid ottanut Hannan kanssansa weljeni haudalle, tunnustanut siellä entiset syntinsä ja Wilhelmin hywyhden häntä kohtaan. Wanha Sneiderin leski jai elää nähdäksensä poikansa kristittynä, uskollisena, onnellisena awiopuolisena ja isänä.

Semmoinen on tämän miehen lyhyt historia, miehen, joka on ollut minulla 25 vuotta ja on vieläkin palveluksekseni. En ole sanonut paljon mitään siitä, josta minun on kiittäminen häntä. Omaisuuteni on lisääntynyt hänen uskollisuutensa ja huolenpitoinsa kautta; mutta vieläpä enemmänkin: hänen rehellinen, waka elämänsä ja rukouksensa hengellisestä edistymisestäni owat wawistaneet uskoani ja menestystapaani. Semmoisen palvelijan isäntää muistutetaan wakawasti olemaan tarffa kaikessa käytöksesssä; ja hänen walwowa ja yhä enemmän ja enemmän walaistu omatuntonsa on saattanut minun huo-

maamaan vähemmätkin synnit. Minua inhottaa synti enemmän nyt, kuin jilloin, koska niin rajusti löin esjynnyttä nuorukaista; ja olenpa oppinut tuntemaan syvemmin syntein anteeksi antamisen armon ääretöntä arvoa.

J. Warmholz.

Saksalaiset viettävät tavallisesti viemujuhlaa palvelijoillensä, kun he ovat uskollisesti palwelleet 25 vuotta. Niin tapahtui Gottfridillekin. Hänen herransa lahjoitti hänelle tässä iloisessa tilaisuudessa torpan, jossa hän waimonensa oli asunut, lapset lahjoittivat hänelle työhewosen, ja viimein sai hän Warmholzin omasta kädestä ison, kauniisti niotun perheen piplian. Gottfridin lapset saivat uusia, kauniita waatteita runsaan varaston. Syväällä liikutuksella, joka saatti hänen sanattomaksi, vastaan otti Gottfrid nämä isäntäwäkensä rakkauden todistukset, ja lauloi sitte sydämellisen ylistys- ja kiitoswirren heleällä äänel-

länjä, jonka ihanata lahjaa hän muinoin oli niin törkeästi väärinkäyttännyt, mutta joka nyt sai joka päivä olla kanteloisena Herran kiitokseksi.

Wähäisen Sunnuntaikoululle.

Ps. 32.

1 wärsky. „Autuas on se, jonka pahat teot ovat annetut anteeksi, ja jonka synnit peitettyt ovat“.

Kysymyksiä.

Mitä on olla autuas?

Kenellä on korkein autuus?

Mikä estää ihmistä olemasta autuas?

Millainen on se autuus, jonka ihminen woipi saavuttaa jo tässä elämässä?

Kuinka woipi hän tulla sellaisen autuuden nautintoon?

2 wärsky. „Autuas on se ihminen, jolle Herra ei soimaa wäärnyttä, jonka hengesä ei wilppiä ole“

Kysymyksiä.

Onko Herralla syystä joimata wääryyttä jokaisessa ihmisessä? Miksi? Mistä syystä Herra lakkaa joimaamasta ihmiselle hänen wääryyttänsä?

Kuinka silloin käypi, kun Herra lakkaa hänelle joimaamasta sitä?

Miksi kutsutaan sellainen ihminen, jolle Herra ei joimaa wääryyttä? Ja miksi kutsutaan hänen tilansa, niinkauan kun Hän katsoo hänen olewan vapaan wääryydestä?

Millaisen tulee olla henkensä suhteen sen ihmisen, jolle Herra ei joimaa wääryyttä? Selitä sellainen henki, jossa ei wääryyttä ole.

Kuinka woipi ihmisen henki aina pysyä wääryydettä? Ja kuinka hän woipi säilyttää ja kartuttaa itsessään sellaista autuutta, kun tässä on selitetty?

Kasper Hufeland.

Mikael Hufeland, rebellinen Erfurtin kaupungin porwari, makasi useita vuosia sitte tuskallisena sairasmuoteella. Hänen jalo waimonsa piti silloin koko sisä- ja ulkotalouden toimet ja huolet yksinänsä. Mutta tämä ei ollut heidän suurin hätänsä. Tänä aikana, se oli 1600 jataluwun lopulla, oliwat muutamat Jumalaa rakastawaiset opettajat, erittäinkin August Herman Francke Hallessa, saarnanneet totisesta elämästä Jumalassa, wastoin sitä kuollutta suukristillisyyttä, joka silloin yleisesti wallitsi. Siten oli Tyringissäkin juuri joukko sieluja kääntynyt ja alkaneet elää ja waeltaa uskossa Herraan. Nämä ihmiset, jotka nyt enemmän koko elämällänsä todistiwat, ettei ewankeliumin hedelmä ihmisesä riipu sanassa, waan woimassa, kehoittiwat toisiansa keskenänsä walwowaisuuteen ja rukoukseen, ja tuliwat toijinaan kokoon suurin

joutoin, wirwoittamaan itseänsä yhteisillä rukouksilla ja kiitoswirjillä. Tämä antoi lähimmän wainoamisen syyn niille, jotka tässä näkiwät epäjärjestyä, tahti jotka wihasiwat lämpimää kristillistä elämää. Wakawat ihmiset joutuivat epäluuloon, syytettiin ja wiettiin oikeuteen, waikka he eiwät kuitenkään antaneet siihen mitään syytä kapinallisuudella, eipä jitemmin katkeruudestakaan siihen antaneet itseänsä pakoittaa. Koetettiinpa fieltää heiltä myöskin oikeutta yhteisiin autuuden wälikappaleisiin. Tämä oli monen tuskan ja surun syynä jumalisten seasja.

Näihin kärsimyksiin lisääntyi vielä yksi, joka erittäin sywästi käwi äiti Hufelandin sydämeen. Hän oli w. 1693 synnyttänyt miehellensä pojan, joka syntymästänsä jaaffa näytti olewan määrätty katkerimpaan, kowimpaan kärsimiseen; sillä lapsi syntyi kiwitautisena, ja tuli noissa melkein lakkaamatta kestä-

wissä tuskissa niin voimattomaksi, ettei se koskaan woinut käyttää kurjia jäseniänsä seijomiseen eikä käymiseen, waan täytyi alinomaa maata tahti istua pienen tuoliin nojaten. Usein käwiwät hänen tuskansa niin ankariksi, että ne ei ainoastaan moniin päiwiin antaneet lapselle rauhaa, waan matkaan saattoiwat senkin, että hänen oli mahdotonta nauttia mitään ruokaa. Näin eli tämä pieni wiheliäisyyden poika aina yhdeksän päiwää mitään muuta nauttimatta, kuin muutamia wirwoitusweden pisaroita.

Mutta kaiken tämän ohessa oli Jumala kuitenkin määrännyt ja lahjoittanut tuon tuskapojan paljon koetelluille wanhemmille lohdutuksen pojaksi. Kun, niinkuin edellä on mainittu, tänä aikana paljon sisällisesti yhdistyneitä jumalisia usein kokoontui toistensa luokse, wahwistamaan itseänsä yhteisellä rukouksella ja keskinäisillä kehoituksilla, ja näissä tilaisuuksissa yksi ja toinen rukous- ja

kiitoswirsitkin weisattiin, niin huomattiin, että tuo sairias lapsi jo toisella ikävuodellaan ei ainoasti tarkoin kuunnellut, waan myöskin kuultu painui niin lujasti hänen sydämeensä, että kun hän oli kuullut laulun pari kolme kertaa, taisi hän sujuvasti ferrotta tahi laulaa sen. Kerran täytyi hänen äitinsä, kun wuoteen omana makaawa isä ei woinut, mennä oikeuteen todistamaan uskostansa ja elämästänsä. Kun hän nyt palasi kotiinsa ja käweli lattialla edestakaisin, murheellisella sydämellä miettien, kuinka hän woisi elää oikein Jumalan edessä ja palwella Häntä Hänen pyhän suosionsa mukaan, niin alkaa lapsi laulaa:

„Ken mua seuraa ja minuhun katsoo,
 Siell' oikeella käy;
 JosCOMPASTUU hän, niin walonsa waltwoo:
 Ei hän eikshwän näy“.

Sitte waifeni poika taas. Äiti ih-

metteli, että lapsi tiesi hänen ajatuksensa, ja hänen mielestänsä oli, kun Jumala olisi vastannut häntä murheissansa pojan suun kautta.

Toisen kerran kutsuttiin hänet taas oikeuteen siitä, että hän oli ollut hengellisissä kokouksissa. Häntä syytettiin tuomioistuimen edessä ankarasti ja hän tuli kovaan tuskaan. Ohtoolla kotiin palattuansa alkaa taas pienvoinen laulaa, waikk'ei ollut kuullut asiasta puhuttavanakaan:

„Sioni-raukka, Herra palikka
 On — Hänelle juo syömmesi;
 On kärsiwä ja elä aikas
 Nuhteella, puhu wapaasti!“

Siihen sanoo äiti, koetelluksensa häntä:
 „Pikku Kasperini, mitä meidän pitää puhuman wapaasti?“ — Poika vastasi: „Sanaa“. Äiti kysyy: „Mitä sanaa?“ Lapsi vastaa: „Kristus on

Sana". Nyt sanoo äiti: "Siitä tävissi meille pahoin; he panisivat meidät pannaan sentähden; mitäs me silloin tekisimme?" — Poika miettii siinä hetkisen ja vastaa sitte: "Anna ties Herran haltuun ja toivo Häneen; kyllä Hän sen tekee".

Tässä lapsessa näkyi liifuttawalla tawalla raffaus semmoisiin ihmisiin, jotka rakastivat Kristusta wilpittömästä sydäimestä. Hän näytti saaneen tähän katsoen lahjan eroittaa henget, koska hän suostui aina enimmäen niihin, jotka oliwat wilpittömmät. Kun nyt muutamia sellaisia sieluja oli kokoontunut pieressä tammariissa isän sairastuoteen ympärille, silloin loisti lapsen silmissä niin autuaallinen ilo, että silmin nähneet todistajat ilmoittiwat "hänen olleen enkelin näköisen". Muiden muassa tuli myöskin eräs juutarin kiffälli Johannes semmoisissa tilaisuuksissa Hufelandille — hartaasti ja sywästi jumalinen seka

olennolleen sängen hiljainen ihminen. Tähän suunnitti poikanen silmänsä aivan erinomaisella rakkaudella ja Johannes teki samoin, sanomatta hänelle kuitenkään sanaakaan. Kerran, kun Johannes oli mennyt pois, sanoi lapsi isälleenä Hufelandille: „Eikö ole totta, isä, että Johannes on minun veljeni ja sinä olet myöskin veljeni?“ — Nuori juutari kuoli pian sen jälkeen; mutta siinä seudussa oli Jumalan pelko niin wainottu, että ruumis annettiin olla lauan hautaamatta maan päällä; ja viimein kantoivat kerjäläiswoudit arkun, sidottuna kolmeen tankoon, erityiseen paikkaan kaupungin ulkopuolelle, johon oli tapana haudata maankulkijoita. Eikukaan uskaltanut mennä ruumiista saatamaan; ainoastaan nuorukaisen jumalinen mestari seurasi heitä loitompana.

Pieni poikanen oli kuitenkin yhä yhästä surewain wanhempainsa ja heidän ystäväinsä lohdotus-enkelinä. Hän oli

taas ollut kowin kipeä, eikä moneen päivään mitään syönyt, kun eräs ystävä tuli tervehtimään hänen isäänsä. Näiden puhellessa nousee lapsi, jonka luultiin olevan kuolemallaan, vuoteeltaan ja alkaa wahwalla, selkeällä äänellä laulaa, niin että äiti, joka seisoi työkin teittion edessä, tulee huoneesen katsomaan, kuka siellä niin kowasti lauloi. Lapsen wirsi oli tämä:

„Jumalan lapset kylwävät
 Murheen ja tuskan kanssa,
 Waan wihdoin ajan näkewät
 Niemuijen rinnassansa.
 Se elon-aik' on ihana,
 Vyhteitä kantaa saawat.
 Walitus kaikk' on muuttuwa,
 Kunniaks' sodan haawat“.

„O kristittyini, walitus
 Taaksesi kohta heitä;
 Omista armon walkeus

Ja riennä Herran teitä.
 Nimensä kantaa kunnian
 Suo waiheissasi armaan;
 Heittäy Herran helmahan:
 Hän awun antaa warmaan".

Kun Kasper oli laulanut nämät sanat, sanoi hän lisäten: "Hän woipi auttaa, Hän auttaa, Hänen täytyy auttaa". Sitte laskeusi hän jälleen nuoteellensa ja waikeni.

Toisella kertaa, kun hän taas oli kowin kipeä, ja muutamia ystäviä tuli tervehtimään hänen wanhempiansa, lauloi poikanaan:

"Halleluja! kiitos suuri!
 Herran päiw' on läsnä juuri!
 Walwokaat ja walmiit olkaa:
 Wirwoituksen aika alkaa".

Olipäänsä näytti siltä, kun autuaan iankaikkisuuden woimat ja wallat olisivat leikitelleet tämän kuolewan lapsen

heikon ja riutuvan ruumiin kanssa; ne ikäänkuin nostivat tuota heikkoa, putoavaa lehteä ja liikuttivat sitä mielisuosionsa mukaan. Semmoiset rukouksen ja kiitoksen voimat sille, joka tätä pientä lapsukaista sydämestänsä rakasti, wuotivat usein erittäinkin hänen enimiten lempimissä wirsissängä, esim.: „Ah, heräjä sieluni, sydämeni“, taikka: „Jesu, itse suloisuus“, tahi: „Voitto, voitto! nyt taistelusta Palajaa voitonruhtinas!“ Tämän viimeksi mainitun wirren lauloi hän vielä suuremmalla ilolla, sitte kun hänen äitinsä selitti hänelle siinä olevat sanat: „Nyt pieni ei waikeene karitsa, Käy rohkeesti esiin kuin leijona“.

Wutta waičkapa hänen juunjakin waikeeni, saattoi heikon Kasperin liikkeistä ja koko käytöksestä, wieläpä leikeistäkin, joihin hänen pienet kätönsä toisinaan ryhtiwät, selwästi huomata, että sydän lakkaamatta oli täynnä ajatuksia Zuma-

lasta ja jumalallijista asioista. Tämä pienokainen ei halunnut koskaan muiden lasten isoäänisiä seuraleikkejä, vaan piti enemmän yksinäisyydestä ja hiljaisuudesta. Kun hänet pantiin pihalle raittiisen ilmaan, kaivoi hän pieniä kuoppia maahan, ja kun häneltä kysyttiin, mitä ne merkitsi, vastasi hän: „Minä hautaan vanhaa Natamia“. Taiikka jos hän leikkeli huoneessa pienesjä sängyssänsä, leikkeli hän alttareja tai muita näkymättömäin, taiwaallisten kappalten merkkikuvua. Mutta hetkisen näin tehtyänsä, pani hän tavallisesti jonkunlaisella tuskalla hyödyttömästä huwituksesta pois leikkikapineensa ja pyysi firjaa. Tämän lapsen käytöksessä, jonka elämän aika ei kuitenkään ollut wiittä vuotta pitempi, ei nähty koskaan löpöromäistä lapsimaisuutta. Niiden todistuksen mukaan, jotka joka päivä pitivät huolta hänestä, ei koskaan tullut turhaa sanaa hänen suustansa, vaan hän pu-

hui oikeastaan ainoasti tarpeellisimpia asioita, ja mitä hän janoi, oli se niille, jotka sen kuulsivat, kehoitukseksi tahti varoitukseksi. Kenen kirstityn hywänjä tulisi ottaa itsellensä esimerkki tämän lapsukaisen itsekieltämisestä ja kärsiwälisyydestä, joissa walitettawasti moni opetuslapsi usein menee takaperin.

Pieni palanen juustoa kowalla tawallisella leiwällä, joka siten tuli hänelle helpommaksi nauttia, oli usein pitkän paaston perästä ainoa ruoka, jota poikainen halusi. Kerran, kun äiti pelkäsi tämän lisäävän sairautta, kielti hän pojalta tämänkin vähäisen wirwoituksen; silloin lapsi hymyili, mutta itki samalla hiljaa hymyllessänsä. „No“, janoi äiti, „tahtooko nyt wanha Matami tulla waltijaaksi sinussa? Minä tatkaisisin heti hänen jalkansa, enkä sallisi hänen tulla jälleen“. — Lapsi huokasi ja oli hettisen äänettä. Sitte hän janoi: „Äiti, nyt hän on taas poissa; elköön tulkokaan waan enää takaisin“.

Kun tuskat toisinaan, miten jo mainittu on, olivat niin kovat ja kestävät, että ne näyttivät musertavan hänen heikon ruumiinsa ja yhdeksän päivän kuluessa weivät kaisen lewon ja ruokahalun, ei kuitenkään tuultu pojalta yhtään walituksen, vielä vähemmän kärsimättömyyden sanaa, waan ainoasti huokauksia, ja wälistä, kun esim. häntä pakotettiin syömään, joku hiljaisesti wakawa ja ymmärtäwäinen sana.

Mutta Jumala kiiruhti tämän aikaisiin kärsimisiinsä koetellun ja wahwan hengen täydentämisestä. Wiidennellä ikäwuodellansa (1697) kohtasi poikaa tavallinen sairautensa kowemmin, kuin milloinkaan ennen, ja neljä kokonaista wiikkoa oli hän vielä sairawuodettansa ympäröiwille taiwaallisen kärsiwällisyyden esikuwana. — Kun kuoleman hetki tuskinensa lähestyi, halusi pienokainen muuttaa milloin yhteen, milloin toiseen

sänkyyh, milloin äidin, milloin sisarensa syliin. Kerran sanoo hän: „Nyt minä menen Isän tykö“. Äiti kysyy: „Sinnekö, mihin sairast isäsi?“ — „Taimaallisen Isäni tykö“, vastasi lapsi. — Wihdoin pyytää hän leipää ja wiiniä, ja kun hänen äitinsä on pitänyt wiiniin kastettua leipäpalaista hänen suussansa, imee hän kolmasti siitä ja nukkuu sen jälkeen autuaasti.

Hänen koetelluille wanhemmillensa ja erittäinkin hänen äidillensä, joka eli aina vuoteen 1728, oli tuon tuskan ja lohduituksen pojan muisto vielä äidin wiimeisinä vuosinakin wahwistuksen ja wirwoituksen wälikappaleena Herran kädessä, ja iäkäs äiti Hufeland kertoi usein historian autuaasta Kasperista muille lapsille, esimerkiksi siitä, kuinka Jumalan woima on wäkewä heikoissa.

MIB 40222

jänkyyn, milloin äidin
syliin. Kerran san
menen Jän tytö
nekö, mihin so
lisen Jäni t
doin pyyt
hänen "
leipö
fr

Hinta 25 penniä.
